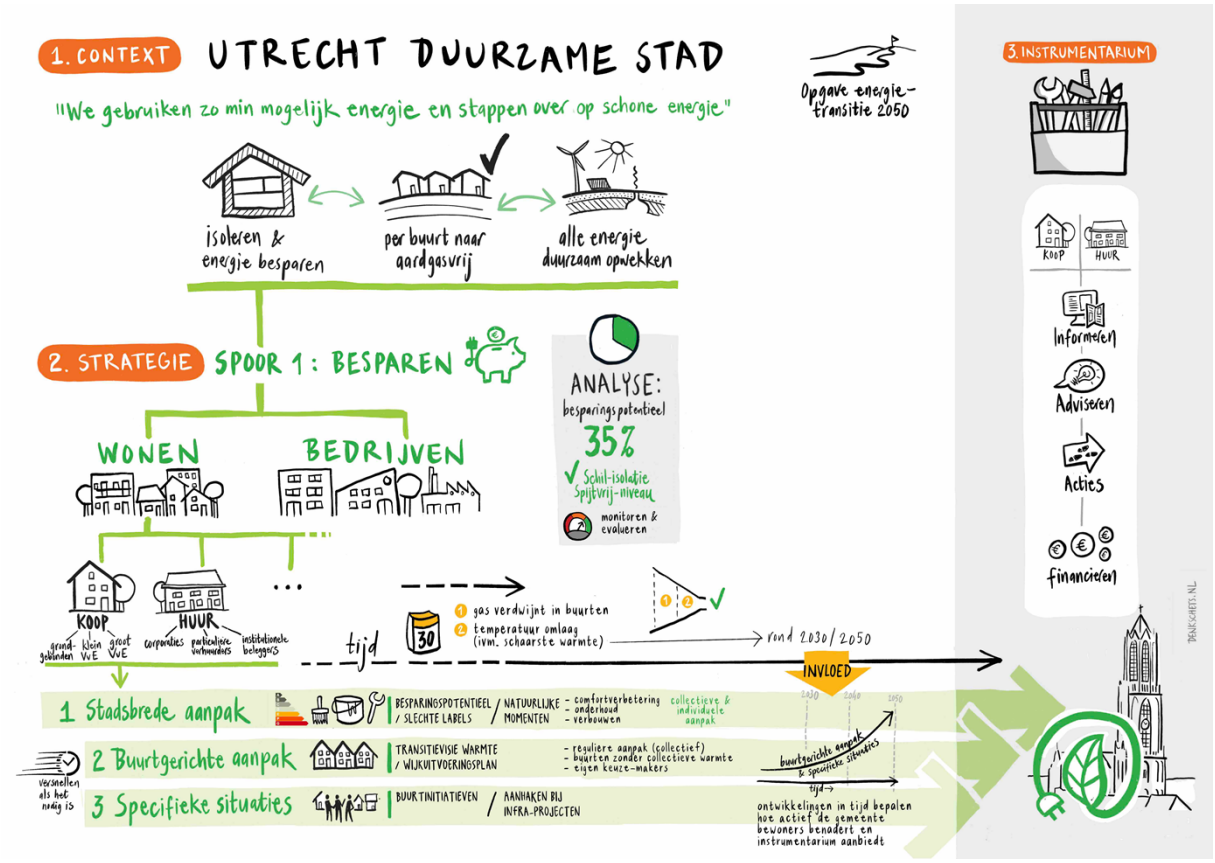
Actualisatie Uitvoeringsprogramma energie besparen wonen 2024

Inhoud

1. Algemeen
2. Externe reflectie en toetsing
3. Uitgebreide update van bestaande en nieuwe onderdelen
    3.1. Monitoring en data
    3.2 Specifieke doelgroepen
    3.3 Energiearmoede
    3.4 Communicatie
    3.5 Samenhang met buurtaanpak
4. Korte update van alle instrumenten
5. Geldstromen

1. Algemeen

In juni 2022 is door de raad het Programma besparen in de gebouwde omgeving (onderdeel wonen en bedrijven) vastgesteld, met bijbehorende uitvoeringsplannen. Onderstaand een weergave, waar het programma staat uitgelegd.



Afbeelding: Programma besparen (juni 2022, in beeld)

Inmiddels zijn we een jaar verder. Er zijn nieuwe (vervolg-)stappen gezet in het programma. Voor Wonen betreft dit met name monitoring, specifieke doelgroepen (o.a. VvE's, particuliere verhuur en monumenten), energiearmoede, communicatie en de samenhang met de buurtaanpak.

Voor de bestaande (maar relatief nieuwe) onderdelen, zoals inkoopacties en samen verduurzamen, geldt dat we deze verder doorontwikkeld hebben. We hebben onze data verder op orde gebracht en een betere onderbouwing van de uitgangspunten en strategie van ons programma.

Aan de doelstelling om toe te werken naar een besparing van 35% procent in 2050, hebben we een concrete vertaling naar aantallen maatregelen toegevoegd: 10.000 isolatiemaatregelen per jaar.
De argumentatie achter dat aantal is gedestilleerd uit het onderzoek Besparingspotentieel Utrecht. Daarin luidt de conclusie dat er nog een onvervuld potentieel is van 35%. Uitgaande van een bestand van in totaal 150.000 woningen, die ieder gemiddeld nog twee schilmaatregelen moeten doen, betekent dit dat er opgeteld nog zo'n 300.000 maatregelen moeten worden genomen. In de komende 30 jaar, tot 2050, betekent dat globaal zo'n 10.000 maatregelen per jaar.

Het is onze rol om de eigenaren en bewoners van Utrechtse woningen te attenderen op nut en noodzaak van verduurzaming, maar ook op de kansen die er voor hun woning liggen. Dat laatste betreft natuurlijke momenten zoals verbouwing en onderhoud. En we proberen info te bieden over hoe te verduurzamen en te helpen waar dat nodig is.

Onze inzet is proactief gericht op bewoners, met als doel om ze te bewegen ook de resterende maatregelen te doen, tot een zogenaamd “spijtvrij niveau”, dat is een minimaal isolatieniveau waarop de woning klaar is voor de toekomst, ongeacht de alternatieve bron voor gas waarmee de woning straks verwarmd zal worden, een bron die naar verwachting “lage temperatuur verwarming” biedt, waarvoor een goede isolatie noodzakelijk is. Het is daarom zinvol en efficiënt om daar nu al stapsgewijs naar toe te werken.

In de volgende hoofdstukken gaan we in op de externe reflectie en toetsing (hoofdstuk 2) die we hebben gedaan, om onze acties, ook na een jaar, nogmaals te toetsen. Tevens lichten we de nieuwe onderdelen (hoofdstuk 3) van ons programma toe en geven we een beknopt overzicht met update van al onze instrumenten (hoofdstuk 4). Als laatste gaan we in op de externe geldstromen (hoofdstuk 5)

2. Externe reflectie en toetsing

Bij de totstandkoming van het programma besparen in 2022 spraken we met meerdere experts in het veld. Sindsdien spraken we regelmatig en structureel met collega's van G4 gemeenten, collega's van ministeries (BZK), TNO en met experts die actief zijn in Utrecht (zoals de 4 energieadviesbureaus en de Universiteit en Hogeschool Utrecht), om onze aanpak vooraf en werkende weg te toetsen en aan te scherpen of te voorkomen dat we hier onnodig het wiel uitvinden.

We hebben een nieuw rondje langs de velden gemaakt, waarin we spraken met 7 externe partijen, die vanuit verschillende invalshoeken expertise hebben op het gebied van verduurzaming woningen. De gesprekspartners waren Berenschot, samenwerkingspartners als Winst uit je Woning en Duurzaam Bouwloket, een gedragspsycholoog, een technisch expert (Huizenfluisteraar) en twee vertegenwoordigers van organisaties die veel ervaring hebben in opschaling en verduurzaming van corporaties.

Hoofdpunten uit gesprekken
De gesprekken brachten de volgende opmerkingen:

- Stapsgewijs is vaak de meest logische weg (geschiedenis leert: conversie integraal is laag)
- Natuurlijke momenten: de goede insteek!
- Benut data (inzicht om doelgroep beter te leren kennen)
- Makelaars/Taxateur/financieel adviseur: gebruik hen in benutten natuurlijk moment
- Niet ieder onderdeel behoeft even zware isolatie --> optelsom telt (spijtvrij!)
- Monumentenaanpak: het kan!
- Benut “Kracht van de buurt” (zoals buurtinitiatieven) Dat kan leiden tot zinvolle kruisbestuiving
- Om bewoners te mobiliseren, organiseer verduurzamingswedstrijdjes tussen straten
- Durf te experimenteren (lees: pilots te starten) voor lastige doelgroepen (zoals VVE's)
- Kweek vertrouwen van burgers in de overheid (marketing/communicatie is nodig)
- Klimaatcritici: niet overtuigen op duurzaamheid maar op comfort
- “Doe het zelf” moet beter gefaciliteerd! (Daar is nu nauwelijks aandacht voor)
- Renovatie vanuit corporaties kan vliegwiel zijn voor bijvoorbeeld koop
- Particuliere beleggers: meer dwang is nodig (Rijksverplichtingen kom er aan)
- Rijksverplichting hybride warmtepomp: gaat grote sprong in verduurzaming geven

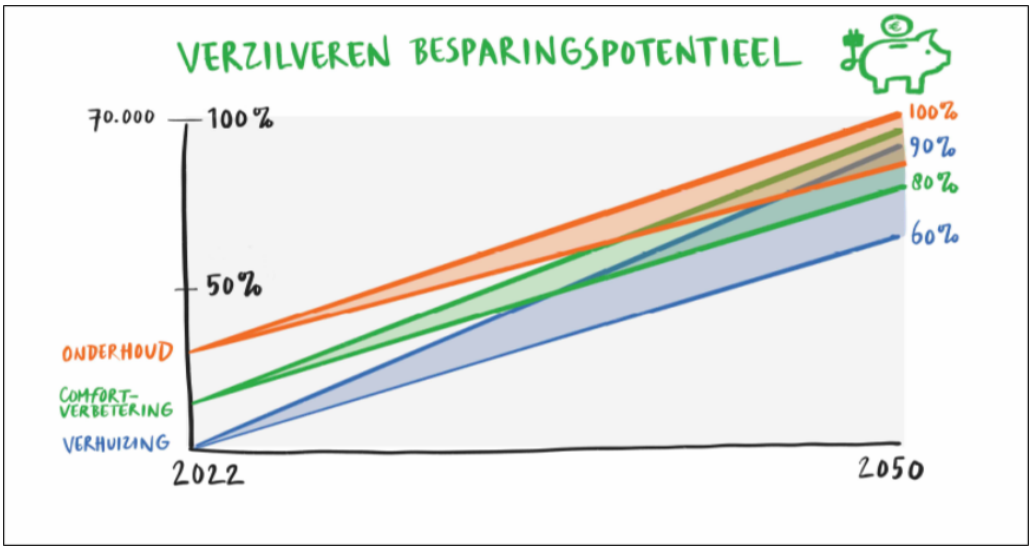
- Stadsverwarming is niet voor iedereen de oplossing (verstandig om op spijtvrij in te zetten)
- De doelen van de overheid (verduurzaming), is “slechts” context voor de bewoner
- Voorspelling: Over 10 jaar is verduurzaming een vast onderdeel van onderhoud
- G4 samenwerking helpt: niet overal opnieuw het wiel uitvinden
- Besparen: vergeet elektra niet! (Warmte; hitte/airco/zonnepanelen)
- Zet in op markt (aannemers en installateurs) goed meekrijgen (is vaak nog “oud denken").

Conclusie
Onze conclusie uit de contacten en gesprekken met de experts, is dat we ons gesterkt voelen in onze koers, zoals stap-voor-stap maatregelen treffen, isoleren op een natuurlijk moment, toewerken naareen spijtvrij niveau, etc. Dat betekent niet dat ons programma nu onveranderd staat. Er zijn nog steeds onderdelen die verdere uitwerking behoeven, zoals de aanpak particuliere huur en de VvE-aanpak.Tevens moeten we onze data verder op orde krijgen. Zo willen we veel beter zicht op onderhoudsmomenten voor de verschillende typen woningen, om daar proactief op te kunnen acteren. Maar ook de profilering van onze rol als gemeente (als onafhankelijke gids) en de manier waarop we met onze instrumenten en communicatie beter aansluiten op wat een bewoner nodig heeft (een doelgroep die heel divers is en waar per groep vaak ook een andere drijfveer en psychologie geldt).

We leren ook veel van onze aanpak. Bewust starten we vaak met pilots, om werkende weg ons instrumentarium steeds effectiever en efficiënter in te zetten. Een goed voorbeeld daarvan is de aanpak Samen Verduurzamen. Bij die aanpak benaderen we proactief groepen bewoners. Dat werkt de ene keer beter dan de andere (het blijkt bijvoorbeeld veel makkelijker als we kunnen aansluiten bij buurtinitiatieven, maar die zijn er lang niet altijd, terwijl we in sommige straten en buurten natuurlijke momenten zien die we niet willen missen). De ervaringen uit de pilots gebruiken we om steeds beter aan te sluiten bij de vraag van bewoners, op het juiste moment, met gerichte communicatie en een passend hulpaanbod.

Voor het benutten van het natuurlijk moment blijven we zoeken naar manieren om bijvoorbeeld partijen als NHG en hypotheekverstrekkers te betrekken. Maar ook momenten waar we als Gemeente contacten hebben met bewoners moeten we beter opnemen in onze aanpak. We gaan komend jaar nadrukkelijker op zoek naar manieren om (lokale) marktpartijen (installateurs en aannemers) te betrekken bij wat er nodig is voor de energietransitie.

Bevestiging statregie door TNO
In het vorig jaar vastgestelde programma besparen name we de volgende grafiek op:



Dit model betreft een inschatting of we met onze huidige strategie (bewoners proactief attenderen op en helpen met de natuurlijke momenten en aanleidingen die er liggen om te verduurzamen) voor 2050 het spijtvrij isolatieniveau van de woningen weten te bereiken. Om te bepalen of de aannames achter dit model (nog) kloppen, of dat er aanpassingen nodig zijn, hebben we in een traject met TNO aan hen gevraagd of ze dit model konden valideren.

De uitkomst van dit traject is dat TNO concludeert dat onze aannames kloppen en we met de huidige strategie naar alle waarschijnlijkheid zo'n 90% van het besparingspotentieel verzilveren. Voorwaarde is natuurlijk wel dat we dan alle momenten zo goed mogelijk weten te benutten.

Om het besparingspotentieel te verzilveren (maar ook de resterende 10%), gaat de aankondiging van het rijk om labelstappen verplicht te stellen zeker helpen. Allereerst gaat die verplichting in voor de huursector, waar vanaf 2029 geen label EFG meer in bezit mag zijn. En de corporaties hebben landelijk (via Aedes) al afgesproken dat ze dat vanaf 2028 willen behalen. Mogelijk volgt op de langere termijn ook een verplichting voor woningeigenaren. Op die verplichting zouden we kunnen wachten, maar de achterliggende gedachte van onze strategie is om eigenaren waar nodig nu al kansen en mogelijkheden (op natuurlijke momenten) te laten benutten om hun woningen te verduurzamen. Dat scheelt in de toekomst veel geld en gedoe. En het spreidt de inzet van een markt (installateurs en aannemers) idee te maken hebben met een schaarste aan mankracht.

3. Uitgebreide update van nieuwe onderdelen

3.1. Monitoring en data

Monitoring
Welke maatregelen er in totaal in de hele stad precies genomen worden, kunnen we niet per woning bijhouden, want veel verduurzaming gaat buiten ons om.
Om te bepalen of we op koers liggen hoeft dat ook niet. Hoe doen we dat dan wel?
We monitoren de situatie en voortgang op basis van verbruik (gas, elektriciteit en stadsverwarming). Tevens houden we bij hoeveel woningen via ons aanbod stappen zetten (dat moet voor onze rapportages naar het Rijk). En we bevragen periodiek bewoners via de bewonersenquête en panel. Vraag aan hen: of en welke maatregelen in de woning zijn genomen in de afgelopen periode. Die onderdelen samen geven een representatief beeld voor de rest van de stad.

Met de duiding daarvan dienen we rekening te houden met externe factoren: Zachte winters, hoge energieprijzen, koopkrachtdaling, onderhoudsmomenten, (landelijke) campagnes, ze zullen allemaal invloed hebben op het aantal genomen maatregelen. Die zorgen voor verschillen per jaar. We kijken daarom vooral naar de trend en gebruiken die we zien om waar nodig bij te sturen.

Monitor
Om de behaalde aantallen met ons instrumentarium te monitoren, hebben we een dashboard opgesteld. Deze is als extern bijlage bij dit document opgenomen.

Bewonerspanel
In november-december 2022 is een digitaal bewonerspanel over energie besparen uitgevoerd. Daarin zijn vragen gesteld of de energierekening is gestegen, welke maatregelen bewoners hebben genomen en of ze bekend zijn met het aanbod van de gemeente. De volledige resultaten van het bewonerspanel zijn hier terug te vinden: Resultaten bewonerspanel Energie besparen | Gemeente Utrecht

De belangrijkste resultaten zijn:
- De energiekosten zijn gestegen bij 60% van de panelleden.
- Driekwart heeft een kleine maatregel genomen om de gestegen kosten tegen te gaan. Bijvoorbeeld de verwarming lager gezet of tochtstrips aangebracht. Ruim een kwart heeft de verwarming voor de zomer al lager gezet (dan vorig jaar). 55% heeft dit gedaan vanaf de zomer.
- Een maatregel die veel panelleden (60%) namen voor de zomer is het vervangen van lampen door ledlampen. Dit is een maatregel die bewoners van zowel huurwoningen als koopwoningen kunnen treffen.
- Mensen die in een koopwoning of koopappartement wonen hebben meer mogelijkheden om energie te besparen. Maatregelen die deze panelleden veelal namen voor de zomer zijn: vervangen enkel of dubbel glas door isolerend glas (37%), dak isoleren (35%) of zonnepanelen installeren (35%).
- Maatregelen die panelleden namen vanaf de zomer zijn met name: de verwarmingsketel opnieuw laten inregelen (bijvoorbeeld waterzijdig inregelen) (5%) of het vervangen van enkel of dubbel glas door isolerend glas (3%).
- De meerderheid van het Bewonerspanel is niet bekend met de producten van de gemeente die helpen energie te besparen

Uit de open vragen werd duidelijk dat een aantal bewoners het idee heeft niets te kunnen doen om de energierekening lager te krijgen, bijvoorbeeld omdat ze stadswarmte hebben of in een huurwoning zitten. Wij beschouwen dat als een misvatting. We informeren daarom bewoners, ondermeer op avonden en op de site, met een genuanceerder beeld. In onze campagnes gaan we hier ook meer aandacht aan besteden.

Klimaatpanel
Op 19 januari 2023 is met het Klimaatpanel gesproken over energie besparen en het aanbod van de gemeente. Een onderdeel van het Klimaatpanel is de online enquête DenkMee. Belangrijkste uitkomst was dat bewoners aangaven bij de verduurzamingsopgave van hun woning vaak door de bomen het bos niet meer zien. En in een poging daar beter zicht op te krijgen niet meteen aan de Gemeente denken. Dat hebben we ter harte genomen. In onze communicatie en campagnes proberen we meer aandacht te vragen voor de rol van de Gemeente.

We zien het als onze rol, een gidsrol, om bewoners van info te voorzien en te helpen op momenten als ze zich afvragen wat te doen, wanneer en door wie? Er moet een punt zijn waar je terecht kan voor

onafhankelijke info, advies en hulp. Een punt dat fungeert als gids. De website Jouwhuisslimmer.nl is meer op deze lijn ingericht. En we werken toe naar een onderdeel “wegwijzer” dat bewoners beter helpt met veel gestelde vragen (zie communicatie).

Data

Tableau
In een samenwerking met de wijkaanpak aardgasvrij is afgelopen jaar een verbeterde dashboard tot stand gekomen (Duurzaamheidsinfo zoals besparingspotentieel is ondergebracht in het bredere gemeentelijke datasysteem Tableau). In dit dashboard staat data over de gebouwen en woningen in de stad, zoals wie de eigenaar is (op niveau van (particuliere/corporatie) huur en koop (losse woning of vve), welke type woning (appartement, hoek/tussen woning, vrijstaand, etc) het bouwjaar, of het op warmtenet of op gas is aangesloten, wat het energielabel is en welk besparingspotentieel het heeft. We gebruiken het dashboard om (geanonimiseerd) een analyse te maken van de gebouwen in een buurt of gebied. Je kunt er onder andere kaarten, grafieken en adressen uit halen. We zetten het met name in voor de meer proactieve onderdelen uit de aanpak, zodat we gericht bewoners kunnen benaderen, zoals bij inkoopacties en samen verduurzamen. Tableau zal in de toekomst steeds verder uitgebouwd worden met relevante info, zoals informatie over zonnepanelen op gebouwen.

3.2. Specifieke doelgroepen

Gespikkeld bezit
Gespikkeld bezit gaat over particuliere woningeigenaren van grondgebonden woningen die in het verleden corporatiebezit waren. Als de corporatie het bezit dat ze niet verkochten opknappen, dan is het logisch dat het particuliere bezit ook aangepakt wordt. Het betreft in de regel eenzelfde type woning, vaak in dezelfde fase van onderhoud. Als onderdeel van de aanpak ‘Samen Verduurzamen’, gericht op het verzilveren van natuurlijke momenten, hebben we hier in samenwerking met corporaties een aantal pilots op gedaan.

We leerden hiervan dat het helaas niet vanzelfsprekend is dat woningeigenaren aanhaken op een renovatie van de woningcorporatie. Dat komt omdat het natuurlijk moment voor een woningeigenaar niet helemaal gelijk is aan die van een corporatie: de corporatie doet bij voorkeur een integrale renovatie (dat is voor hen efficiënter, ook qua communicatie met huurders), woningeigenaren renoveren in stappen en pakken alleen die onderdelen aan die echt moeten. Ook blijkt de prijs voor een corporatie hoger dan wanneer een woningeigenaar dat zelf via een aannemer zou doen.
Toch denken we dat er kansen liggen, want ook voor de woningeigenaar ligt er een natuurlijk moment. Dat stimuleren we door collectieve trajectbegeleiding aan te bieden, in de hoop dat woningeigenaren we stappen zetten. Soms maken ze gebruik van onderdelen uit het aanbod van corporaties, soms kiezen ze hun eigen aannemer.

Een corporatie hanteert de vuistregel dat als het bij een renovatietraject om minder dan 10% particuliere woningen gaat, dat ze die actief proberen mee te laten doen. De crux is echter dat er voor de woningeigenaar een natuurlijk moment ligt. In overleg met de corporaties werken we samen om samen aan de slag met een renovatie. In overleg met de corporatie benaderen wij de woningeigenaren om hen te attenderen op het natuurlijke moment en om hen trajectbegeleiding aan te beiden.
We deden projecten met Woonin (Patrimoniumstraat e.o., Hanrathstraat e.o., Pijlsweerd en Drielenborchdreef e.o.) en Portaal (Groen van Prinstererstraat e.o.). Voorbeelden van pilots die er aan komen: de renovatie van 1.000 huurwoningen van Woonin (met 40 koopwoningen) in Overvecht Zuid (start met Drielenborchdreef e.o.) en een pilot van Portaal in Zuilen (36 huur en 56

koopwoningen). Om woningeigenaren ook tegemoet te komen in de kosten, hebben we middelen uit de SpUK/NIP (Nationaal Isolatie programma – zie elders in dit document) gekoppeld aan Samen Verduurzamen.

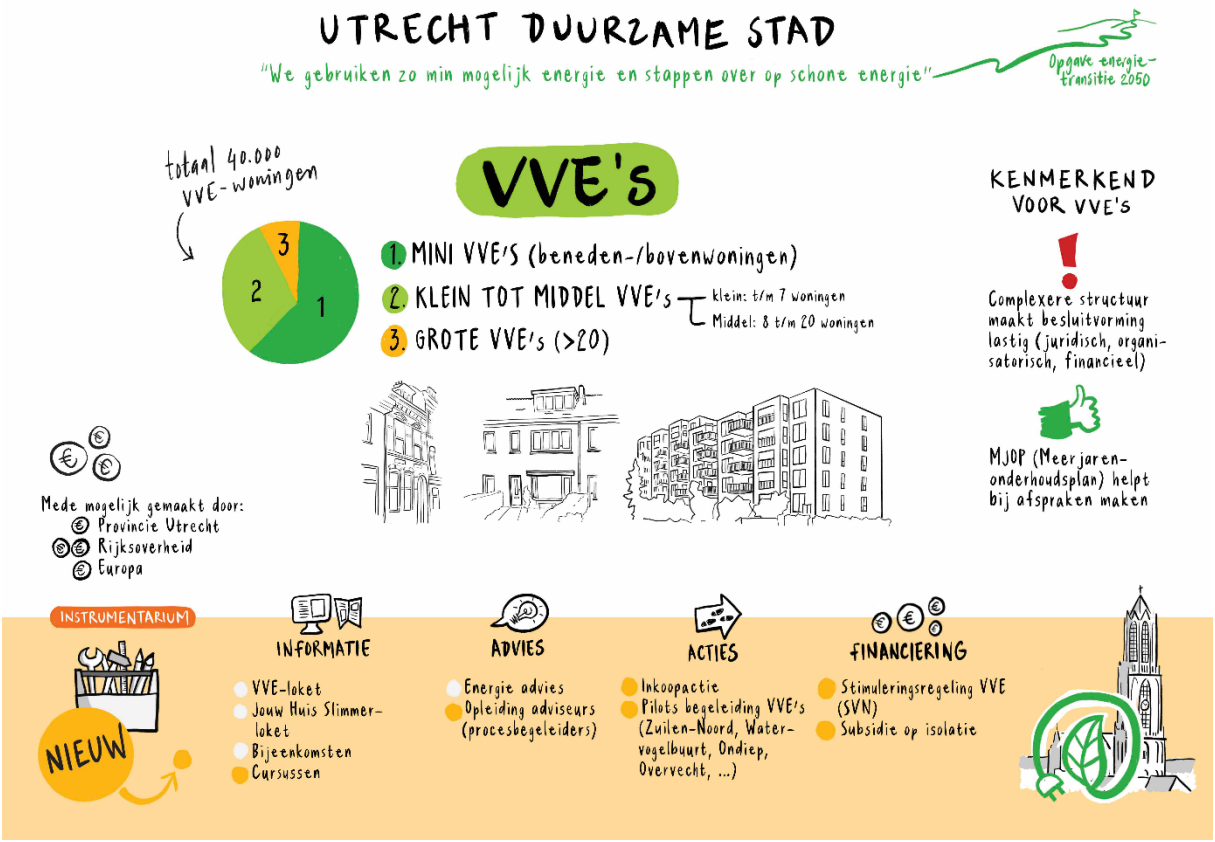
VvE's

Voor VvE's bieden we net als bij grondgebonden woningen, voor elke klantfase (informatie, advies, acties en financiën) instrumenten aan. Daarbij zetten we stadsbreed in op VvE's met een hoog besparingspotentieel en spelen we in op natuurlijke momenten (waar het kan gebruikmakend van de kansen die het Meerjaren onderhouds Plan biedt. Met de VVE aanpak sluiten we ook aan op de buurtaanpak en spelen we in op specifieke situaties, zoals op buurtinitiatieven.

Afbeelding: VvE aanpak in beeld

In onze aanpak onderscheiden we een mix aan VvE's: klein, middel, groot. In sommigen speelt ook energiearmoede. Voor de vormgeving van die aanpak hopen we gebruik te kunnen maken van diverse extra financieringsbronnen. Europa (EFRO: Europees fonds voor regionale ontwikkeling), het rijk (VHVF: Volkshuisvestingsfonds en SpUK/NIP: Specifieke Uitkering (SpUk) Lokale Aanpak Isolatie '23 en de provincie (USET: Uitvoeringsverordening Energietransitie provincie Utrecht). SPUK/NIP en Uset zijn toegekend. Met deze middelen kunnen we het proces versterken, maar kunnen we ook subsidies verstrekken voor de uitvoering. Dit alles past bij de versnelling van de verduurzaming VvE's zoals ook in de kamerbrief is benoemd. Onderstaand een nadere uiteenzetting van de doorontwikkelde instrumenten:

Cursussen



Diverse instrumenten die we aanbieden zijn vooral om VVe's te ‘informeren’, zoals een cursus “basis op orde voor kleine/middel VvE’s. Daarnaast bieden we info bij bijeenkomsten, zoals die van Jouwhuisslimmer (Monumenten) en bij aanpak aardgasvrij in Oog in Al en Kanaleneiland. Tevens willen we de samenwerking aanhalen met VvE-beheerders (partijen die het administratief en/of bouwkundig beheer van VvE's organiseren). We gaan hen actief informeren over onze aanpak. Daarvoor organiseren we in 2024 de eerste bijeenkomsten

Advies, begeleiding en opleiding begeleiders

VvE’s kunnen voor energieadvies gebruik maken van een regeling van het rijk. Aanvullend daarop bieden we Utrechtse mini-vve's Energieadvies aan huis.

We verwachten een tekort aan adviseurs als de verduurzaming van VvE’s een vlucht gaat nemen. We investeren daarom in een samenwerking tussen Hogeschool Utrecht, Energiepaleis en het ministerie van BZK, die werken we aan een opleiding voor adviseurs/procesbegeleiders. De planning is dat de eerste opleiding in mei 2024 van start gaat. De verwachting is dat deze opleiding later ook op andere plekken in het land wordt gegeven.

Pilot-acties

We starten de volgende proactieve pilot-acties:

Activeren cluster van kleine VvE’s in Ondiep

We begeleiden een bewonersinitiatief in Ondiep die voor een natuurlijk moment staan om hun woningen aan te pakken (de kozijnen zijn aan vervanging toe – een goed moment om ook isolatieglas te plaatsen). Het gaat hier om een cluster van meerdere kleine VvE’s met een hoog besparingspotentieel. Naast kozijn en glasvervanging verwachten we dat ook de spouw wordt aangepakt.

Activeren clusters van kleine VvE’s in Zuilen-Noord en Watervogelbuurt

In Zuilen-Noord en de Watervogelbuurt starten we met kleine VvE’s met een hoog besparingspotentieel die voor een natuurlijk moment staan (enkel glas vervangen). Het betreft hier veel dezelfde VvE’s, zodat collectiviteitsvoordeel behaald wordt.

Activeren grote VvE’s ism DVvE

Voor grote VvE’s loopt een pilot door DVvE (Duurzame VvE). Zij bieden intensieve begeleiding (organisatorisch, financieel, juridisch en bouwkundig). Het gaat in eerste instantie om 10 vvE's. Bij succes breiden we dat stapsgewijs uit naar max 35 vve's. Naar verwachting belanden in 2024 de eerste 10 VvE’s in de fase van een gedetailleerd ontwerp.

Activeren kwetsbare VvE’s

We activeren kwetsbare VvE’s, waar sprake is van een combinatie van energiearmoede en gebrekkig onderhoud. Daarvoor hebben we een Europese (EFRO) subsidie aangevraagd om clusters met kwetsbare VvE’s te kunnen helpen (in het “Geïntegreerde Territoriale Investerings gebieden). We helpen deze VvE’s met een bouwkundig haalbaarheidsonderzoek en procesondersteuning. Er kunnen 46 (midden)grote VvE’s en meer dan 70 kleine VvE’s deelnemen. Inzet is om 6.000 isolatiemaatregelen uit te voeren (in zo’n 2.500 woningen). En zonnepanelen op daken van zo’n 50 tot 60 VvE-complexen.

We hebben ook een aanvraag bij het Rijk (Volkshuisvestingsfonds) ingediend voor het verbeteren en isoleren van 24 VvE’s (1.000 woningen) in Overvecht. De aanvraag moet nog goedgekeurd worden (verwachting Q4 2023). In aanvulling op het VHF zetten we ook hier SpUk/NIP middelen in.

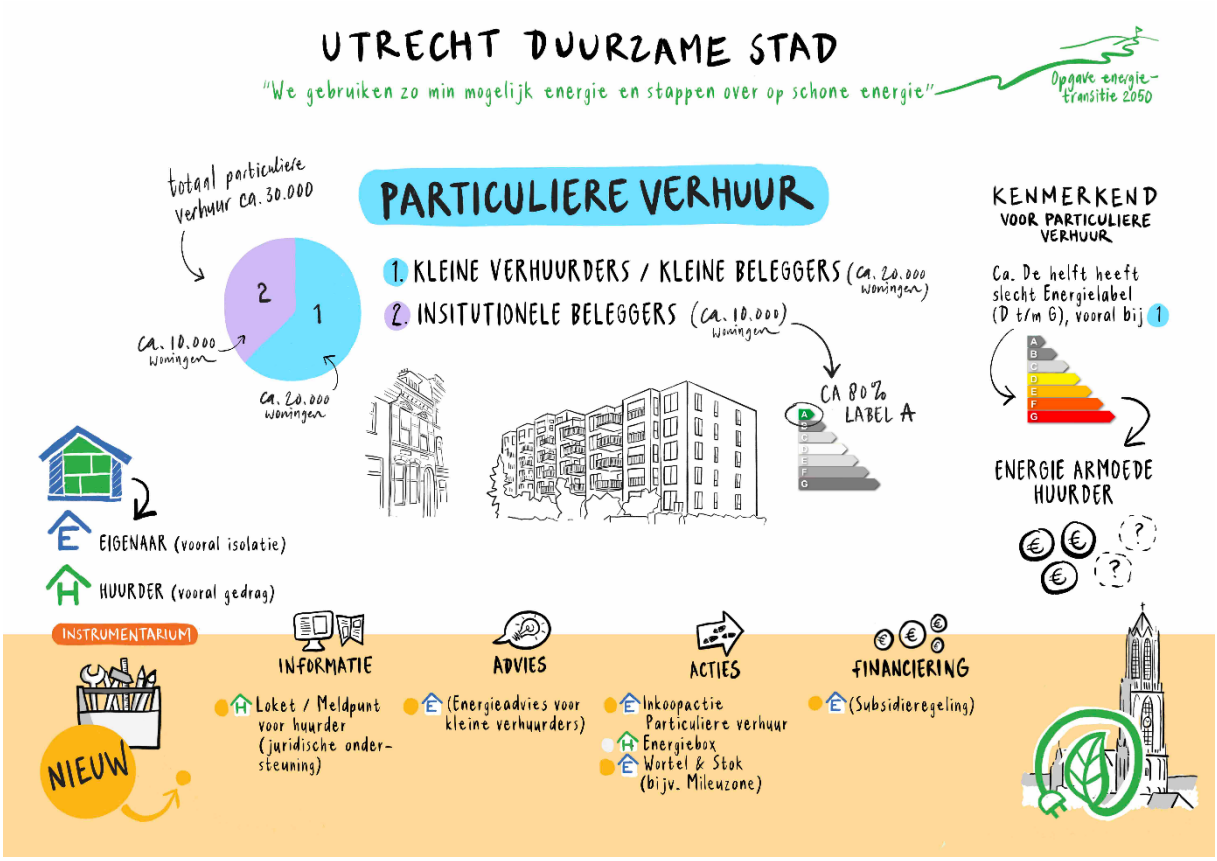
Inkoopactie kleine VvE's
Begin 2024 doen we een inkoopactie voor zonnepanelen op kleine VvE's voor. Er is nog niet veel ervaring met inkoopacties voor VvE's in het land. Onze inschatting is dat zonnepanelen relatief makkelijke maatregel is. Als het succesvol is, bereiden we dat uit met isolatie.

Financieren
Voor de financiering van maatregelen kunnen VvE's bij het Warmtefonds van het rijk terecht.
De rente is door het rijk begin 2023 verlaagd met 1,5 procent, waardoor dit voor VVE's een aantrekkelijke(r) optie is. Wel dringen we bij het Warmtefonds op aanpassingen in het aanvraagproces, waardoor dat eenvoudiger en sneller kan.
Sinds december 2022 kunnen ook kleine VvE's hier gebruik van maken. Dat is een prettige toevoeging, maar vereiste is dat alle eigenaren binnen onderzoeken we de mogelijkheid van een gemeentelijke stimuleringslening voor kleine VvE's.

Particuliere verhuur
Van de 150.000 woningen in Utrecht betreft ongeveer 30.000 particuliere verhuur. Zo'n 10.000 daarvan zijn in bezit van institutionele beleggers. Daar hebben we regelmatig contact mee. En we weten dat hun bezit qua isolatie veelal op orde. De rest betreft eigendom van kleinere verhuurders (die ieder enkele tientallen tot slechts één of twee woningen in bezit hebben). Deze groep verhuurders is veel groter dan de institutionele beleggers en we kennen hen ook veel minder goed. Contact loopt met name via koepelorganisatie Vastgoed Belang. De mate waarin deze woningen zijn verduurzaamd varieert enorm. We weten het niet precies (het labelbestand in Nederland is niet heel accuraat), maar onze aanname is dat veel bezit niet zo'n hoog label heeft. Dat is iets waar we graag verandering in brengen, maar dat is niet eenvoudig. Er lijkt weinig incentive om te verduurzamen: de verhuur is veelal ingegeven door financieel rendement. En in een overspannen verhuurdersmarkt zoals in Utrecht lijkt een verhuurder ook niet zo veel te hoeven (verhuurd wordt er toch wel).
Met pilots, aanvullend op landelijk beleid, proberen we daarin verandering te brengen,

Landelijke ontwikkeling
Particuliere verhuur woningen blijven achter qua verduurzaming. Dat is ook het landelijk beeld. Het Rijk biedt ter stimulering particuliere verhuurders en institutionele beleggers de "Subsidieregeling Verduurzaming en Onderhoud Huurwoningen" (SVOH – subsidie van 15-30% op genomen maatregelen. Hier wordt echter nauwelijks gebruik van gemaakt. Het ministerie van BZK voert momenteel kwalitatief en kwantitatief onderzoek uit naar de motivatie en drijfveren van de particuliere verhuurders om het beleid daarop af te stemmen. Vermoedelijk komt het door recente maatregelen (fiscaal en huurbevriezing) die maken dat particuliere verhuur minder aantrekkelijk wordt. Er komen volgen nog maatregelen aan, zoals de regulering van de middenhuur. Dit maakt dat particuliere verhuurders momenteel een afwachtende houding hebben. Onwetendheid bij deze verhuurders over subsidies zou ook een rol kunnen spelen. Toch zullen particuliere verhuurders met slecht gelabelde woningen spoedig in actie moeten komen, want het rijk wil de slechte labels (E, F en G) voor verhuurwoningen per 2029 verbieden en enkel glas mogelijk al eerder.

Particuliere verhuur in Utrecht
Circa de helft van de particuliere huurwoningen (15.000) heeft een slecht (indicatief) label (D t/m G), deze zitten met name bij de kleine particuliere verhuurders. De meeste institutionele beleggers, zoals ASR, Bouwinvest en Syntra Achmea, hebben hun vastgoed over het algemeen goed verduurzaamd, maar ook daar zijn uitzonderingen. Onze strategie is om met pilots beweging te krijgen in de verduurzaming. Aansluitend op landelijke verplichting. Die verplichting duurt nog even, maar ook voor verhuurders is het slim om van natuurlijke momenten gebruik te maken. Dat scheelt hen geld en gedoe.



Afbeelding: aanpak particuliere verhuur in beeld

De uitkomsten van het landelijke onderzoek verwachten we begin 2024. We wachten op deze uitkomsten om aansluitend op het Rijksbeleid een evenwichtige en zinvolle mix van instrumenten aan te kunnen bieden. We denken aan drie instrumenten voor verhuurders: energieadvies aan huis (voor verhuurders met maximaal 10 woningen), collectieve inkoopacties (zoals we die ook voor woningeigenaren aanbieden), een subsidie op investering in verduurzaming (in aanvulling op de landelijke subsidie). En eentje voor huurders: een meldpunt voor advies en ondersteuning als de huurder in overleg met de verhuurder wil verduurzamen. Dit richten we in via het Utrechts Huurteam.

Energieadvies
We bereiden ons energieadvies aan huis, dat nu alleen beschikbaar is voor huiseigenaren, uit voor kleine particuliere verhuurders. Het gaat dan om grondgebonden of boven-beneden woningen.

Inkoopactie
We kijken of we onze huidige inkoopacties uit voor kleine particuliere verhuurders, waarbij we hen uiteraard ook op de subsidiemogelijkheden wijzen.

Verkenning subsidie (bijv. voor glas), aanvullend op het rijk
We verkennen of het nuttig is om particuliere verhuurders, in aanvulling op de landelijke SVOH-subsidie een subsidie voor HR++ glas te geven. Deze maatregel is relatief makkelijk uit te voeren, vooruitlopend op een mutatiemoment. Een dergelijke subsidie is ook een stimulance in het kader van ondergenoemd loket voor huurders.

We onderzoeken daarnaast of we als gemeente de G-labels in de stad versneld uit kunnen faseren. Onze hoop was gericht op de Omgevingswet, maar uit contact met het ministerie van BZK blijkt dat daar geen ruimte voor is. Wel lijken er kansen te liggen in de Woningwet, waarbij we met aanschrijvingen verhuurders kunnen bewegen te verduurzamen. We gaan dit in 2024 verder verkennen.

Loket voor huurders
We onderzoeken of het mogelijk is een pilot te starten waarbij we huurders juridische ondersteuning bieden om, zo gewenst, isolerend glas bij hun verhuurder (juridisch) af te dwingen. Voorwaarde is dat de huurder bereid is daar meer huur voor te betalen. Huurders kunnen zich bij de bestaande loketten ‘klacht doorgeven’ en ‘hulp bij problemen met huur’ dan melden. We onderzoeken i.s.m. het Utrechtse Huurteam en adviesbureau JMA (bekend van de energieboxen en energieadviezen) deze route.

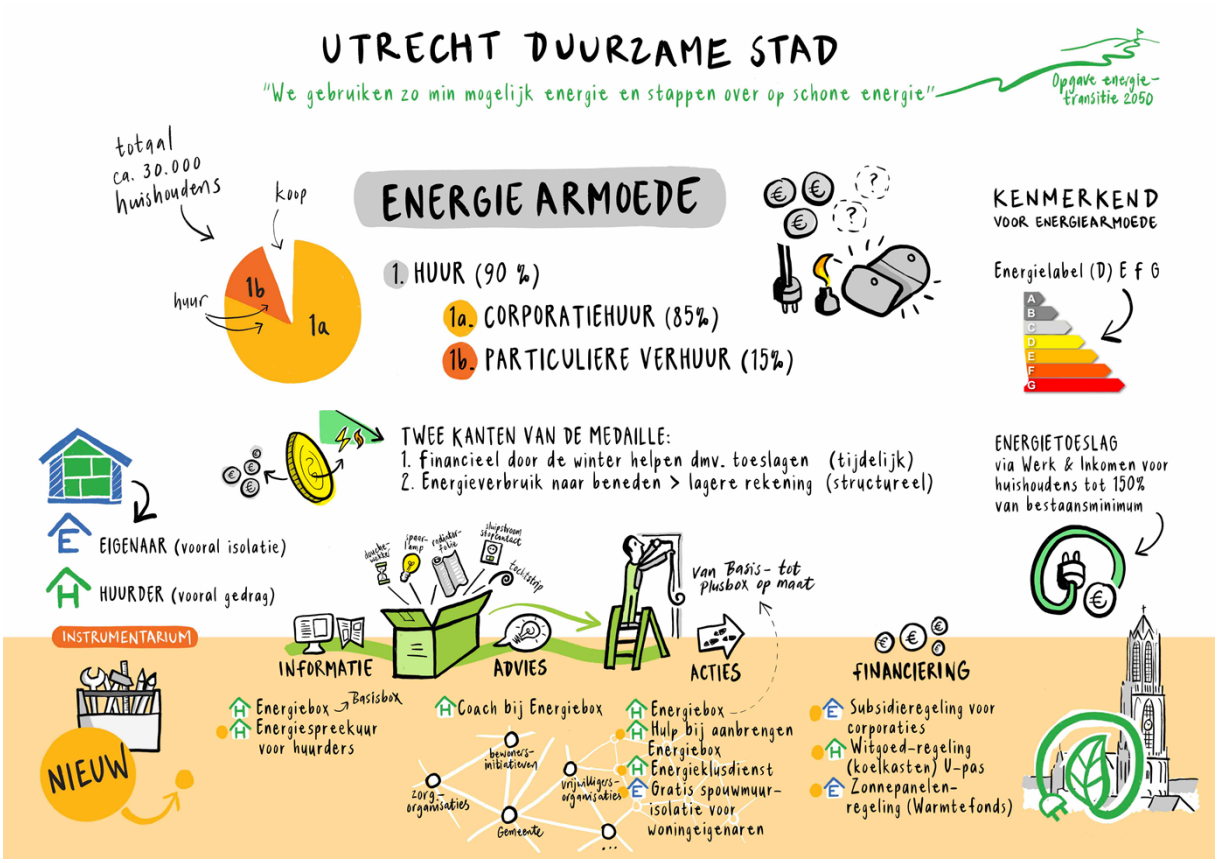
Het afdwingen van isolatieglas kan juridisch op grond van artikel 7:243 lid 1 BW. In Amsterdam is hier ervaring in opgedaan, waar tot nu toe alle verzoekschriftprocedures zijn gewonnen. De reden dat daar voor glas werd gekozen, is omdat ze eenvoudig wilden beginnen en eenvoudig is vast te stellen of een woning nog enkel glas heeft (enkel glas is bovendien vaak een groot warmte lek. En isolatieglas biedt enorme comfortwinst). Bij succes verbreden we de pilot naar andere isolerende maatregelen.

Monumenten
Vaak wordt gedacht dat verduurzaming van monumenten lastig is. Het zou ingewikkeld zijn vanwege vergunningen en regelgeving. En duur omdat er andere materialen nodig zijn of verbouwing veel extra's vraagt om de monumentale esthetiek te bewaren. Dat is soms ook zo, maar de praktijk leert dat beide niet het geval hoeven te zijn.

In het afgelopen jaar had verduurzaming van erfgoed extra aandacht. Zo liep er een onderzoek naar een tiental representatieve casussen die inzicht gaven in hoe het traject van vergunningen en regelgeving verloopt. De aanbevelingen daaruit zijn gebruikt om toekomstige trajecten te versimpelen en bewoners met gerichte info te helpen.

Daarnaast is besloten om de DUMO-regeling (Duurzaam monumenten advies) niet te verlengen, maar monumenten eigenaren te verwijzen naar EAAH (Energieadvies aan huis). Er werd maar weinig gebruik gemaakt van DUMO (enkele tientallen in de afgelopen jaren), dat advies is in verhouding behoorlijk duur (3000 tot 5000 euro, tegen 300 tot 400 euro voor EEAH) en het accent van het advies lag vooral op vaststelling van de monumentale waarde voor het volledige pand en maar voor een klein deel op verduurzaming. Daarom is gekeken naar betere alternatieven. Het beste alternatief is gevonden in het huidige energieadvies aan huis. Daar ligt het accent nadrukkelijk op verduurzaming en er is voldoende expertise in huis om ook specifiek op monumenten te kunnen adviseren. Bewoners weten Energieadvies ook beter te vinden dan het DUMO advies. En komend voordeel: bij een DUMO advies was het niet noodzakelijk om iets uit het advies uit te voeren, terwijl dat bij Energieadvies aan huis een voorwaarde is om voor subsidie in aanmerking te komen. Daar waar vergunningen en regelgeving speelt, schakelen de adviseur met Erfgoed, om af te stemmen wat er nodig is en hoe dat zo gericht mogelijk te organiseren.
De DUMO subsidie-regeling is inmiddels stopgezet. Momumenteneigenaren kunnen terecht bij Energie aan huis.

3.3. Energiearmoede aanpak (besparingsdeel)



Afbeelding: aanpak energiearmoede in beeld

Energiebox

Utrecht kent al enige jaren een Energiebox. In deze box zitten artikelen die het energieverbruik naar benden brengen (een rol radiatorfolie, een tochtstrip, aan/uit-stekkers, et cetera). Deze boxen worden uitgereikt aan huurders van corporaties, door specifiek hiervoor opgeleide energiecoaches. Uitreiking gaat standaard vergezeld van een coaching gesprek, gericht op het gebruik van de artikelen, maar vooral op bewustwording: hoe kan ik in het gebruik van de woning en gebruik van elektrische apparaten efficiënt omgaan met mijn energieverbruik.

Vanwege de gestegen energieprijzen is het project “Energiebox” enorm gegroeid:

- In omvang (van 400 corporatiehuurders in 2020 naar enkele duizenden corporatiehuurders, particulieren huurders en woningeigenaren in 2023. En evenzoveel gepland in 2024)
- In producten (de box is uitgebreid met andere artikelen. En waar nodig kan een aanvrager extra artikelen krijgen)
- Qua organisatie (het team is flink uitgebreid, er zijn ook klussers beschikbaar om de maatregelen aan te brengen en we maken waar mogelijk gebruik van vrijwilligers)
- Met de uitreiking (de communicatie is flink opgeschroefd en waar nodig gaan we deur aan deur)

<u>Varianten</u>

Hieronder een overzicht van de varianten die we aanbieden:

Light energie bespaar advies

Bewoners ontvangen een beknopt energie bespaar advies, een doos met energiebesparende producten en indien gewenst hulp bij het aanbrengen van producten. Dit aanbod geldt voor huurders (corporatie en particulier) die geen energietoeslag of U-pas hebben.

Energie bespaar Plus advies
Bewoners ontvangen een uitgebreid persoonlijk energie bespaar advies (keukentafel gesprek), producten op maat (zoveel als nodig en eventuele extra grotere maatregelen zoals waterbesparende douchekop en radiatorventilator) en ontvangen hulp bij het aanbrengen (indien gewenst) van deze producten (installatiehulp). De energiecoach neemt de tijd om de bewoner te helpen met allerlei vragen op het gebied van energiebesparing, de energierekening en kan op maat doorverwijzen naar andere projecten en partijen binnen de gemeente. Dit aanbod geldt voor bewoners (huurders en woningeigenaren) met een energietoeslag en/of een U-pas.

Huis-aan-Huis aanpak
In overleg met de gemeente en de woningcorporaties worden wijken of complexen geselecteerd waar een team van energiecoaches 3-4 dagen per maand proactief de bewoners benadert door deur aan deur langs te gaan. Energiecoaches geven direct energie bespaar advies, bieden de mogelijkheid om energiebesparende producten op maat uit te reiken (incl. grotere maatregelen zoals een waterbesparende douchekop en radiatorventilator) en indien gewenst te helpen met installeren van deze producten. In deze aanpak wordt samengewerkt met wijkgerichte en maatschappelijke organisaties om het vertrouwen en de communicatie te vergroten en indien gewenst een directe of indirecte doorverwijzing naar het sociaal domein mogelijk te maken. (U-Centraal/ De Geldzaak)

Energie bespaar advies bij renovatie (vanaf 2025)
Bewoners ontvangen een ‘1e hulp bij renovatie advies’ in combinatie met energiecoaching. Dit is voor bewoners bij wie hun huis reeds verduurzaamd is. Om te voorkomen dat bewoners meer energie verbruiken dan nodig door het niet juist gebruiken van de nieuwe installaties (Hoe gebruik ik mijn verwarming en ventilatie efficiënt, hoe werken mijn zonnepanelen en wat is een slim moment om de wasmachine aan te zetten).

Energiebox voor studenten
In november 2022 zijn we gestart met energieboxen voor en door studenten, in samenwerking met energiestudent.nl. Dat deden we heel gericht in een aantal complexen van SSH. De aanpak was succesvol. We zijn momenteel in overleg met de SSH hoe we dit een passend vervolg kunnen geven in andere studentencomplexen in de stad.

Collectieve voorlichting
Behalve individuele boxen zetten we steeds meer in op collectieve voorlichting over energiebesparing, door middel van groepscoaching. Dit aanbod sluit aan bij het signaal van bijvoorbeeld buurthuizen, scholen en moskeeën, dat hun bezoekers graag meer informatie krijgen over energiebesparing. Daarvoor leent zich meer een collectieve dan een individuele aanpak. Deze samenwerking geeft ons de mogelijkheid om een soms lastig bereikbare groep te bedienen. De groepen waarin deze bewoners toch al samenkomen zijn voor hen vertrouwd en geven de mogelijkheid elkaar te helpen. Een andere manier om deze bewoners te bereiken is via de medewerkers van de gemeentelijke bijstand, die hun contacten gebruiken om bewoners op de energiebox te attenderen.

<u>Samenwerking met maatschappelijke partners</u>
We werken voor de energiebox samen met een aantal maatschappelijke partners:

TechnoTrend/ Kanaleneiland scholenprogramma + wijk coaches en klussers: 5 Energieklussers uit de wijk zijn geworven en opgeleid. Zij staan per 1 oktober (start stookseizoen) klaar om in de wijk energieklussen uit te voeren. Deze bewoners ontvangen een vrijwilligers vergoeding via de wijk coöperatie Krachtstation. Ook zijn er 2 energiecoaches uit de wijk geworven en in dienst bij de energiebox, zij voeren o.a. de aanmeldingen van de energiebox uit in Kanaleneiland.

Stichting Present: In november gaat St Present ism met Portaal en de hah aanpak van de energiebox een extra vrijwilligersteam aanleveren. Ook dit is met vrijwilligers uit de wijk om zowel specifieke energieklussen extra uit te voeren, maar ook een sociale component mbt eenzaamheid en contact.

Beroepentuin: Afgelopen maanden heeft de beroepentuin geëxperimenteerd met het inzetten van een leerteam bij bewoners om extra grotere klussen uit te voeren. Kitten, tochtstrips voordeuren, raamfolie voor enkelglas, deurborstel e.d. De evaluatie heeft uitgewezen dat de energiebesparing minimaal is. Dit komt omdat de grotere energiebesparings klussen in de praktijk niet goed werken. Raamfolie voor enkelglas is in de praktijk zeer teleurstellend, laat snel los, gaat bubbelen of er onstaat een blauwe waas.Ook zijn de regels omtrent het inregelen van de CV-temperatuur aangescherpt en mag alleen uitgevoerd worden door gecertificeerde monteurs. Daarentegen is deze aanpak voor het leerteam een mooie praktijkervaring en ook voor de bewoners was de pilot een positieve bijdrage. Het leerteam stond altijd klaar voor een sociaal praatje en was flexibel in het helpen van eventuele extra's. (gootsteen ontstoppen bij een bewoner die dit door zijn handicap niet zelf kon, grote bank bij de radiator wegschuiven etc.) Vervolggesprekken worden op dit moment gevoerd om te bekijken of deze samenwerking irt de energiebox en de beroepentuin voortgezet kan worden, maar dan meer vanuit het oogpunt sociale en duurzame werkgelegenheid.

Tussenvoorziening: Energiecoaches worden gericht ingezet op wooneenheden bij de tussenvoorziening. De coaches zetten hier in eerste instantie in op de klushulp/ installatieservice en in tweede instantie op tips en adviezen naar gelang bewoners hiervoor open staan.

Dock/ Buurtteams: Afgelopen maanden zijn er 3-4 groepsbijeenkomsten geweest om energiebesparing te bespreken. Hiervoor is een "praatplaat" ontwikkelt en zijn 2 ervaren groepscoaches ingezet. Dit betreft 'vaste' groepen van Dock: van bingoclub tot vrouwen migranten-groepen. Een groepsaanpak en voorlichting in geborgenheid van het buurthuis werkt hierbij goed.

U-centraal: Met vragen over hun energierekening kunnen bewoners terecht bij "De geldzaak", die daar een spreekuur voor heeft ingericht.

Zonnepanelen woningeigenaren lage inkomens
In 2023 zijn de mogelijkheden om zonnepanelen voor lage inkomens mogelijk te maken onderzocht.

<u>Vijf mogelijkheden voor financieren zonnepanelen zijn onderzocht:</u>
1. Gratis zonnepanelen verstrekken
2. Duurzaamheidslening
3. Een (commerciële) constructie om panelen te leasen
4. Een leningsconstructie via Nationaal Warmtefonds
5. Een gemeentelijke financieringsconstructie

Gratis verstrekken bleek te duur: voor zo'n 1000 huishoudens kost dat algauw 5 tot 7 miljoen euro. Lease bleek per saldo nog veel duurder dan koop en bracht ook onaantrekkelijke voorwaarden, zoals afkoopbedragen bij verhuizing of onaantrekkelijke terugbetaalregelingen als de eigenaar het leasebedrag niet meer kan betalen. De duurzaamheidslening was geen optie, omdat een deel van de

doelgroep daar vanwege een BKR-registratie uitgesloten is en SVN volgens hun statuten die controle niet achterwege mag laten. Een eigen gemeentelijke financieringsregeling in het leven roepen is ingewikkeld, vraagt veel capaciteit en past niet goed bij onze gemeentelijke rol. Bleef over het warmtefonds. Dat is een bestaande voorziening met gunstige voorwaarden die speciaal voor de doelgroep met een kleine beurs is ingericht.

Lening bij het Nationaal Warmtefonds
Het Nationaal Warmtefonds (hierna NW) is een bestaand initiatief van de Rijksoverheid, die het mogelijk maakt om een lening af te sluiten voor energiebesparende maatregelen (waaronder zonnepanelen). Voor zo'n lening geldt 0% rente. Aanvragers met een verzamelinkomen van max. 60.000 euro per jaar, komen ervoor in aanmerking. NW doet een BKR-toets, en geeft alleen bij specifieke BKR-noteringen (lopende schulden en/of ontbreken van duidelijke afspraken over de afbetaling met de schuldeiser) geen leningen. Voor aanvragers met zeer beperkte financiële mogelijkheden kan de lening worden aangevuld met een zogeheten combinatielening. Bij dit type lening kan iemand maximaal 10.000 euro lenen. De eerste 5 jaar los je hiervoor niets af. Na 5 jaar volgt een inkomenstoets en die bepaalt of aflossing mogelijk is. Zo ja, dan los je pas vanaf dat moment per maand je lening af. Zo nee, dan wordt het bedrag kwijtgescholden. De rente blijft de gehele periode 0%.

Promotie
Hoewel het Nationaal Warmtefonds al langer leningen aanbiedt, kennen nog weinig mensen de regeling (hoewel recente cijfers laten zien dat het aantal aanvragen – ook Utrechtse - substantieel groeit). We besteden daarom extra aandacht aan promotie van de regeling. En we benaderen de doelgroep per brief en via het (zorg) netwerk in de stad (dat ook al actief is rond de Energiebox).

Loket
Op de website JHS kan de doelgroep heldere en gerichte info vinden. Daarnaast richten we een loket in waar bewoners terecht kunnen met vragen. Dit loket kan ook voorlichting geven over de aard van deze lening en helpen bij een aanvraag bij NW.
Tenslotte richten we een "inkoopactie" in om bewoners zo veel mogelijk te ontzorgen: we koppelen bewoners aan een betrouwbare aanbieder die bij hen de zonnepanelen plaatst.

We gaan deze aanpak voor 2024 verder uitwerken.

Koelkast-witgoedregeling
Via de U-pas kunnen inwoners met een kleine beurs korting krijgen op de aanschaf van een nieuwe koelkast. Dat is goed voor hun energierekening en het is duurzaam. We kiezen bij de witgoedregeling voor koelkasten, aangezien deze de meeste winst opleveren qua besparing op energiegebruik. Alle witgoedaanbieders in de buurt konden zich hiervoor aanmelden. BCC was uiteindelijk de enige partij die dit in Utrecht aanbod. Zij richtten hiervoor een portaal en klantenservice in.

De regeling liep vanaf 12 februari tot de zomervakantie 2023. U-pashouders van 18 jaar en ouder ontvingen een voucher op de U-pas, met een maximum van 1 voucher per huishouden. Hiermee kon zowel digitaal als fysiek in de winkel een energiezuinige koelkast worden aangeschaft met een korting van in totaal €260,00. Wij geven een korting van € 250,00 en BCC € 10,00. Daarnaast zorgt BCC dat het nieuwe apparaat wordt afgeleverd en geplaatst. De oude koelkast wordt vervolgens afgevoerd. Deze regeling is ingericht naar het voorbeeld van Amsterdam.

Er konden 2.000 huishoudens van de koelkastregeling gebruik maken. Dat is door 983 huishoudens gedaan. Er is dus nog ruimte om de koelkastregeling te verlengen/ opnieuw op te starten. Dat gaan

we doen, opnieuw via U-pas. We verwachten dan de groep te bereiken waar dat tot nu toe niet gelukt is. De regeling zal dan lopen tot volgend jaar juli, of tot vouchers op zijn. We weten inmiddels dat BCC de actie niet meer kan vervolgen. We hebben een nieuwe aanbieder gevonden die het overneemt. We starten hiermee uiterlijk Q1 2024.

We organiseren qua publiciteit (nieuwsbrief U-pas, social media) meer aandacht voor de regeling. En we lichten we lichten de doelgroep ook in via het netwerk van partijen die regelmatig met de doelgroep spreken, zoals u-centraal, JMA, El Amal en Armoede coalitie.

Gratis spouwmuurisolatie
Woning eigenaren onder het bestaansminimum bieden wij gratis spouwmuurisolatie aan. Wanneer hun woning geen spouw heeft, of als deze al gevuld is, dan is vloerisolatie ook een optie. Dit financieren wij middels een provinciale subsidie. Het aanbod verloopt via Duurzaam Bouwloket, als onderdeel van een bredere inkoopactie. Zij schakelen daarvoor lokale isolatiebedrijven in. Uitgangspunt is dat we hiermee een doelgroep bedienen die wel willen verduurzamen, maar daarvoor de middelen ontberen.

De actie vond plaats in twee fasen. Voor de eerste, die plaatsvond in de winter van 2022/2023 hebben zich 280 eigenaren van koopwoning gemeld voor de isolatieactie spouwmuur. In juni is er een tweede actie geweest. Deze relatief kleine doelgroep kan met deze actie structureel geholpen worden. Door te isoleren gaan de energiekosten immers omlaag. Uiteindelijk zijn er nu in totaal meer dan 450 woningen (Incl. actie najaar 2022) die een offerte voor een gratis maatregel hebben aangevraagd (conversie 70-80%) en 250 waar isolatie ook daadwerkelijk zal worden uitgevoerd (35-45%). Een deel van de woningen is afgevallen omdat ze al voldoende geïsoleerd waren of omdat de aangeboden maatregelen in deze woningen niet mogelijk waren.

Om de response zo hoog mogelijk te krijgen is er in tweede ronde niet alleen een brief gestuurd, maar kort erna ook deur aan deur actie gestart. Niet alle adressen bleken te kloppen (veel vervuiling met woningen die verhuurd bleken (dat was niet de doelgroep van deze actie). Toch waren de resultaten bijzonder positief: In de periode van juni tot september zijn er 234 nieuwe aanmeldingen binnengekomen, naast de eerdere 280. Deze worden nu concreet vertaald naar offertes en aanbod (waarvan nog een deel zal afvallen, als uit nader onderzoek blijkt dat sommige woningen toch geen spouw hebben, of dat die al gedaan is. En als alternatief de vloer doen bleek ook niet altijd mogelijk. De conclusie luid dat we een succesvol verlopen actie hadden, maar dat we lang niet iedereen (goed) konden bereiken en helpen. We geven echter een vervolg aan de actie. Met SpUk/NIP-middelen gaan we begin volgend jaar een nieuw aanbod doen, waar nodig ook weer met spouw en vloerisolatie, maar dit keer ook voor glas (beneden verdieping) en dakisolatie (de laatste betreft isolatie van binnenuit).

Geen energielabels E, F en G meer bij corporatiewoningen
De Utrechtse corporaties hebben zich gecommitteerd aan de landelijke Aedes afspraak om uiterlijk in 2028 al hun bezit te hebben gerenoveerd naar minimaal label D. Dat streven is enorm goed nieuws voor onze opgave (10.000 maatregelen stadsbreed), maar meer nog voor hun huurders met energiearmoede. Onze inzet op boxen en coaching helpt enorm in bewustwording in verbruik en wat je met kleine maatregelen kan doen, maar een goede isolatie van de woning helpt een huurder pas echt de winter de door. Dit alles is ook vastgelegd in de lokale prestatieafspraken, die eind oktober door Gemeente en corporaties ondertekend zijn. We monitoren de voortgang en bespreken die ook met de corporaties.

Subsidieregeling isolatie voor corporaties

Vanaf december 2022 is de subsidieregeling aanpak versneld energetisch verbeteren sociale huurwoningen beschikbaar voor corporaties. Corporaties kunnen via deze regeling een tegemoetkoming krijgen in de kosten om een isolerende maatregelen aan een sociale huurwoning te nemen. Het idee is dat corporaties uit hun planningen, die vaak een integrale renovatie betekenen, onderdelen in de tijd naar voren trekken. Of onderdelen van hun bezit eerder doen, die voor de langere termijn gepland staan. Dit betekent dat de schil versneld verbeterd wordt en huurders daardoor een comfortabelere woning hebben, met lagere energiekosten. Afgesproken is dat zittende huurders voor deze isolerende maatregel geen huurverhoging doorgerekend krijgen.Van Woonin en Portaal hebben we aanvragen ontvangen. Van SSH een voorlopige en van BO-ex verwachten we er nog een. We zijn voornemens de regeling te verlengen tot eind 2025.

Individuele bemetering bij studenten
SSH heeft de haalbaarheid onderzocht van individuele bemetering voor studentenkamers. Het voordeel van individuele meters is dat studenten meer controle hebben over hun energierekening, in tegenstelling tot een gezamenlijke meter. Er is dan namelijk minder incentive om zuinig te zijn met energie. Bij nieuwbouw plaatst de SSH individuele meters bij studio's en bij kamers op studentenhuisniveau.
SSH heeft verder onderzocht of ze ook bij bestaande complexen op individueel niveau inzicht kunnen geven in het energieverbruik. Dat zou kunnen met tussenmeters op radiotoren. Die meten maar beperkt het feitelijk warmtegebruik (meters geven een indicatie). En de huurder zal per saldo meestal zelfs duurder uit zijn, vanwege de investering in de meters (die worden doorberekend in de huur).
Voor huurders die energie willen besparen heeft de SSH de volgende acties: de Climate Calender (een kast met acties en tips als huurder duurzamer te leven), de energiebox (inclusief collectieve coaching) en de cashbackactie (de SSH betaalt energiebesparende producten zoals Led-lampen, tochtstrips en radiatorfolie).

3.4 Communicatie

Energiecampagne
In 2023 hebben we een vervolg gegeven aan onze eerdere energiecampagne. Uitgangspunt is: *De gemeente Utrecht is je Gids.* De looptijd is van juni 2023 tot einde jaar. Deze winter passen we de campagne waar nodig aan en zal de focus meer liggen op te nemen maatregelen.

Doel van de campagne:
- Bij het nemen van verduurzamingsmaatregelen denken Utrechters als (een van de) eerste partijen aan de gemeente Utrecht om info in te winnen over verduurzaming van de woning
- Gemeente Utrecht wordt als een betrouwbare partij gezien.

Het idee is dat bewoners de meerwaarde zien van de GU als onafhankelijke partij, die:
- Als gids fungeert bij het zetten van stappen
- Een uitgebreid netwerk heeft van partijen om verder te helpen
- Zicht heeft op het bouwjaar en het type woningen in de stad en de natuurlijke momenten daarbij.
- Zicht heeft op relevante context, zoals de buurtaanpak (welke warmteoplossing komt er?)

De campagne volgt uiteraard de strategie die we hebben gekozen voor het programma, zoals natuurlijke momenten, spijtvrij, stapsgewijs. We verwijzen naar de website Jouwhuisslimmer , waar bewoners instrumenten kunnen vinden als de inkoopactie en energieadvies.

We maken gebruik van de volgende kanalen:

- Flyers bij o.a. wijkbureaus, bibliotheken, stadskantoor, zwembaden, klimaatkermis, cafes etc
- Online: social media, o.a. animaties en stories op instagram en facebook. Campagne ook op twitter.

Uit o.a. het klimaatpanel van januari 2023 kwam naar voren dat bewoners eigenlijk niet (of in ieder geval niet als eerste) aan de gemeente denken als ze verduurzamingsmaatregelen willen nemen. Ze zoeken eerder contact met aannemers, bouwbedrijven of bijvoorbeeld hun energiemaatschappij. Vaak met als gevolg dat ze door de bomen het bos niet meer zien, omdat zo onduidelijk blijft wat logische stappen zijn, in welke volgorde, wat en hoe dan, en door wie.

Met de campagnes willen we:
1) het bewustzijn vergroten over dat het echt nuttig en handig kan zijn ook even bij de gemeente langs te gaan (en dat mensen ook weten in welke situaties dat handig en nuttig is)
2) de naamsbekendheid en het aantal gebruikers van jouwhuisslimmer.nl omhoog krijgen.

Google ads campagne
Naast de ‘gewone campagne’ zetten we sinds mei ook stevig in op google ads om de vindbaarheid van het energieloket jouwhuisslimmer.nl te vergroten. Voor de belangrijkste pagina’s (bijv. ‘Vraag een energieadvies aan’ of ‘Samen Isoleren’) zijn grote groepen met zoekwoorden en zoekopdrachten gemaakt (energie, energie besparen, zonnepanelen hoe werkt het? HR++ glas, is dat een goede keuze? Etc. etc.). Zodra een bewoner in Utrecht een of meerdere van deze woorden intikt in google is er hierdoor nu een grote kans dat een van de pagina’s van jouwhuisslimmer boven in de zoekresultaten verschijnt.

3.5 Samenhang met buurtaanpak en warmtenetten

Samenhang met buurtaanpak
In de transitievisie warmte is de stad verdeeld in drie blokken. Het eerste blok betreft 20 buurten die in de komende 10 jaar van het gas af gaat. Dat gaat in stappen.
1. Buurt in kaart
2. Onderzoek
3. Uitvoeringsplan
4. Aanbod
5. Voorbereidende werkzaamheden
6. Werk in uitvoering

De meest logische oplossing is een warmtenet, vanwege de lage maatschappelijke kosten. Dat kan stadverwarming zijn, maar ook een eigen duurzame oplossing van buurtinitiatieven, of individuele oplossingen. Zolang de oplossing maar groen is. Eigenaren kunnen nu al aan de slag om hun woning beter te isoleren, zodat hun woning stapsgewijs klaar is voor de toekomst. Communicatie vanuit de buurtaanpak heeft daar ook nadrukkelijk aandacht voor. Vanuit het programma besparen sluiten we in contacten met een buurt ook aan, om info te geven en te verwijzen naar waar hulp beschikbaar is.

Pilot temp verlaging OV
Eneco en de gemeente werken, als onderdeel van de routekaart verduurzaming warmtenet Eneco, samen aan de stapsgewijze verlaging van de temperatuur van het net. Dat geldt voor zowel het huidige warmtenet, uitbreiding van het huidige warmtenet en de aanleg van nieuwe warmtenetten. Op die manier worden duurzame bronnen efficiënter ingezet en zijn warmteverliezen lager. De temperatuur van het net in zo'n buurt wordt pas verlaagd als alle gebouwen er klaar voor zijn. Voorop staat dat iedereen zijn woning comfortabel moet kunnen verwarmen!

Onderdeel van die samenwerking is een eerste kleinschalige pilot, dat momenteel in voorbereiding is, voor een deel van Overvecht. Daar is de beschikking over een duurzame lage-temperatuur bron: de waterzuivering. In Overvecht-Noord lijken veel woningen en gebouwen geschikt voor een (iets) lagere temperatuur. Om hier meer inzicht in te krijgen is een onderzoek gestart, zowel op basis van data, maar ook op locatie (een schouw en een representatieve steekproef van de gebouwen zelf). Zo wordt inzichtelijk of en waar er eventueel aanvullende isolatiemaatregelingen nodig zijn, voordat de temperatuur in die gebieden werkelijk naar beneden kan. Mochten woningen nog niet geschikt zijn voor een lagere temperatuur, dan bieden we hulp bij de te nemen maatregelen, zodat de woning wel een voldoende isolatieniveau heeft. Hulp bestaat uit advies, begeleiding, een inkoopactie of “Samen isoleren”. De verwachting is dat dit pas concreet wordt in de loop van 2024. Insteek is om behalve hulp ook NIP-middelen te reserveren voor deze aanpak (lees: extra subsidie voor bewoners voor het nemen van maatregelen).

We hebben geconstateerd dat op basis van de eerste analyses (op niveau van postcode 6) de gebieden in Overvecht in te delen zijn in drie categorieën. De eerste categorie kan met de huidige isolatie al op al lagere temperatuur. Een voorwaarde om daar te starten, is dat we dat kunnen regelen via een “onderstation”, zodat echt alleen dat gebied lagere temperatuur krijgt. Uiteraard doen we dat pas na een goede communicatie met bewoners. De tweede categorie is waarschijnlijk ook geschikt, maar daarvoor is eerst extra onderzoek nodig. En tenslotte is er een categorie waarvan we er van uit gaan dat er extra isolatie nodig is. Daar gaat de temperatuur pas naar beneden als we in overleg met eigenaren de isolatie verbeterd hebben.

4. Korte update van alle instrumenten

Onderstaand staat een beknopte update van alle gemeentelijke instrumenten voor het onderdeel Wonen aan de hand van de klantreis (informeren, advies, acties, financiering).

Informeren

Naam instrument
Jouwhuisslimmer en VvE-loket
Onderdeel strategie energie besparen
Stadsbrede aanpak en waar mogelijk ook bij buurtgerichte aanpak en specifieke situaties
Omschrijving instrument
Jouwhuisslimmer.nl is een website voor de regio en specifiek gemeente Utrecht met informatie over energiebesparing. Er kan ook telefonisch en per mail met dit loket contact worden opgenomen. Het is een samenwerkingsverband met het Duurzaam Bouwloket. Het VvE-loket staat op de Utrechtse website en is ook telefonisch en per mail te benaderen.
Beoogde werking/ intensivering
De energieloketten worden ingezet voor informatie en handelingsperspectief voor woningeigenaren. Ook worden buurtinitiatieven en marktpartijen via dit loket kenbaar gemaakt. De loketten vormen daarmee een schakel tussen vraag en aanbod. Beide loketten worden de komende jaren verder geoptimaliseerd. We verwachten met JHS.nl eind van het jaar nog veel extra bezoekers te krijgen ivm de inkoopactie die dit najaar loopt en veel bezoekers naar de site trekt. JHS.nl is inmiddels ook ingericht voor huurders.

Relatie met andere instrumenten
De loketten vormen een schakel met en platform voor andere instrumenten (o.a. inschrijven voor Jouwhuisslimmer-avond en collectieve inkoop).

Behaald en verwacht resultaat						
	2021	2022	2023 t/m Q3	2023	2024	2025
JHS.nl	6.500	13.079	8.427	15.000	17.500	20.000 bezoekers homepage
	6.500	*10.000*		*15.000*	*20.000*	*20.000 (vorig uitvoeringsplan)*
VvE-loket	560	1.116	837	1.200	1.500	2.000
	60	*80*		*120*	*120*	*120 (vorig uitvoeringsplan)*

Naam instrument
Bijeenkomsten Jouwhuisslimmer
Onderdeel strategie energie besparen
Stadsbrede aanpak en steeds meer ook bij buurtgerichte aanpak
Omschrijving instrument
Er wordt periodiek een Jouwhuisslimmer bijeenkomst georganiseerd. Om daarmee bewoners live informatie en handelingsperspectief te geven over besparen en de weg naar aardgasvrij.
Beoogde werking/ intensivering
De bijeenkomsten vonden t/m 2022 maandelijks in een wijk plaats. Ook is er een bijeenkomst voor huurders georganiseerd. Sinds 2023 zijn er minder, maar specifiekere bijeenkomsten gericht op doelgroepen (eigenaar-bewoners grondgebonden, VvE's, monumenten en huurders), tevens wordt aangesloten bij de bijeenkomsten van de buurtaanpak aardgasvrij.
Relatie met andere instrumenten
De bijeenkomsten vormen een medium om informatie te geven en ons instrumentarium onder de aandacht te brengen.

Behaald en verwacht resultaat						
2021	2022	2023 t/m Q3	2023	2024	2025	
2.048	1.955	1.100	1.300	2.000	3.000 bezoekers	
1.500	*3.000*		*3.000*	*3.000*	*3.000 (vorig uitvoeringsplan)*	

Naam instrument
Diverse bijeenkomsten en cursussen voor VvE's
Onderdeel strategie energie besparen
Stadsbrede aanpak en steeds meer ook bij buurtgerichte aanpak

Omschrijving instrument
We bieden, naast de Jouwhuisslimmer bijeenkomsten, diverse andere bijeenkomsten en cursussen voor VvE's aan, zoals: • Basis op orde (niet alleen verduurzaming, maar breed) • Een cursus voor het verduurzamen van de kleine/middel VvE's • Informeren beheerders
Beoogde werking/ intensivering
De bijeenkomsten schalen we stap voor stap op
Relatie met andere instrumenten
De bijeenkomsten vormen een medium om informatie te geven en ons VvE-instrumentarium onder de aandacht te brengen.
Behaald en verwacht resultaat

2021	2022	2023 t/m Q3	2023	2024	2025	
-	5	8	10	15	20	aantal bijeenkomsten/cursussen

Naam instrument
Jouwhuisslimmer huis
Onderdeel strategie energie besparen
Stadsbrede aanpak
Omschrijving instrument
Het Jouwhuisslimmer huis is een voorbeeldwoning en informatiecentrum in Overvecht-Noord voor woningeigenaren, huurders en eventuele andere stakeholders (bv scholieren, maatschappelijke organisaties, makelaars en buurtinitiatieven): - Informatiecentrum voor bewoners - Werkbezoek en vergaderplek voor professionals - Afwisselden activiteitenprogramma in het huis
Beoogde werking/ intensivering
De woning (voormalig Gasvrij Thuis) is in 2022 volledig gerestyled onder de vlag van Jouwhuisslimmer en heeft een stadsbrede en regionale functie gekregen. Tevens is de samenwerking met de afdeling 'Groen' verder uitgebreid. In september start de opleiding groen ambassadeurs in het huis.
Relatie met andere instrumenten
In het Jouwhuisslimmer huis worden energiemaatregelen getoond en wordt aanvullende informatie gegeven die ook terug te vinden is via de andere informatiekanalen (o.a. jouwhuisslimmer.nl). Ook wordt het instrumentarium van de gemeente er onder de aandacht gebracht.
Behaald en verwacht resultaat

2021	2022	2023 t/m Q3	2023	2024	2025

150	517	530	800	900	1.000 bezoekers
150	*500*		*700*	*700*	*700 (vorig uitvoeringsplan)*

Naam instrument
Klimaatkermis
Onderdeel strategie energie besparen
Stadsbrede aanpak en waar mogelijk ook bij buurtgerichte aanpak. Ook bij specifieke situaties, zoals bij buurtinitiatieven, is deze in te zetten.
Omschrijving instrument
Voorheen was dit de Groene Karavaan. Tegenwoordig is dit uitgegroeid tot de Klimaatkermis. Het is een evenement dat zich door Utrecht kan verplaatsen en aansluit bij bestaande evenementen, met als doel om inwoners te informeren over de mogelijkheden voor het verduurzamen van hun huis en tuin. De kermis moet inspireren, informeren en activeren om de eigen woonomgeving te verduurzamen.
Beoogde werking/ intensivering
De Groene Karavaan heeft in 2021 in een aantal buurten als experiment gestaan. Vanaf 2022 en heeft de Klimaatkermis op meer plekken (bij evenementen, markten, etc.) gestaan. Dit speelt in op de proactieve benadering op met ons instrumentarium naar de bewoners toe te komen.
Relatie met andere instrumenten
De klimaat kermis zendt verschillende soorten informatie vanuit de programmaonderdelen: - Wonen (JHS, advies, referentiewoningen, campagne, energiebox) - Buurtaanpak / OvN - Waterproof 030/ Klimaatadaptatie
Behaald en verwacht resultaat

(2021)	2022	2023 t/m Q3	2023	2024	2025	
350	3.095	900	2.500	3.000	3.500	bezoekers
350	*700*		*700*	*700*	*700*	*(vorig uitvoeringsplan)*

Naam instrument
Energiebox(-plus)
Onderdeel strategie energie besparen
Stadsbrede aanpak
Omschrijving instrument
Energiebesparing voor kwetsbare huishoudens/ energiearmoede d.m.v. energie bespaar advies, kleine energiebesparende maatregelen en hulp bij installatie.

Beoogde werking/ intensivering

Inzet van de energieboxen inclusief coaching gesprek werkt goed, blijkt uit evaluatie. Hiermee kan direct energie bespaard worden. De inzet van dit instrument is enorm gestegen en doorontwikkeld (door de energiecrisis en energiearmoede). Ook in 2022 en 2023 zijn de energieboxen inclusief coachings gesprek ingezet. Tevens zijn Energiebox-plus pakketten aangeboden in het kader van energiearmoede. Dit zijn op maat pakketten voor de betreffende bewoner en woning. En er is hulp bij het aanbrengen van de maatregelen aangeboden. Verder is er gestart met een huis-aan-huis aanpak en in juni /juli zijn er tevens pilots gedaan met groepscoaching.

Relatie met andere instrumenten

De energie(plus)boxen incl. coaching geven informatie over energiebesparing in lijn met de andere informatiekanalen. Ook wordt verwezen naar de instrumenten die de gemeente biedt.

Behaald en verwacht resultaat

	2021	2022	2023 t/m Q3	2023	2024	2025	
Energiebox en coaching	1.910	2.691	2.456	3.056	PM	PM	
+ extra producten		915	1.672	1.800	PM	PM	
+ hulp bij aanbrengen		164	653	700	PM	PM	
Energiebox en coaching light			659	1.900	PM	PM	
Huis aan huis aanpak		260	1.586	2.800	PM	PM	
Energiebox	*2.300*	*2.000*		*1.500*	*1.000*	*1.000*	*(vorig plan)*
Plus box		*200*		*200*			*(vorig plan)*

Naam instrument

Referentiewoningen

Onderdeel strategie energie besparen

Stadsbrede aanpak en op termijn mogelijk ook bij buurtgerichte aanpak. Ook bij specifieke situaties, zoals bij buurtinitiatieven, is deze in te zetten.

Omschrijving instrument

Er is een database van ruim 300 referentiewoningen (voorbeeldwoningen) gemaakt voor woningeigenaren (grondgebonden en VvE). Op jouwhuisslimmer.nl kan een woningeigenaar zijn referentiewoning downloaden. De informatie van de referentiewoning geeft de eigenaar heel concreet handelingsperspectief hoe aan de slag te gaan met het energiezuiniger maken van de woning voorafgaand aan en in aansluiting op de overstap naar aardgasvrij.

Beoogde werking/ intensivering

De referentiewoning geeft woningeigenaren concreet handelingsperspectief voor de weg naar aardgasvrij.

Relatie met andere instrumenten

De referentiewoning haakt aan op de informatie die via andere kanalen gegeven wordt. Tevens speelt deze in op de overstap naar aardgasvrij conform de Transitievisie Warmte (TvW). Energieambassadeurs en energieadviseurs maken hier o.a. gebruik van.
Behaald en verwacht resultaat
N.v.t. (zie bezoekers JHS)

Naam instrument
Warmtefoto's (eenmalig)
Onderdeel strategie energie besparen
Stadsbrede aanpak
Omschrijving instrument
Het betreft een warmtefoto van de voorgevel van een particuliere woning (grondgebonden en kleine VvE's (gesplitste woningen)) en een rapport met een duiding daarvan en een kort (indicatief) advies. De foto en het rapport dienen als trigger om woningeigenaren bewust te maken waar kansen liggen, met als doel om vervolgens maatregelen te treffen en/of aanvullend energieadvies in te winnen.
Beoogde werking/ intensivering
De interesse in de warmtefoto's is groot. We hebben over de periode 2021-2023 bewoners met woningen met een hoog besparingspotentieel (slecht label) in alle 10 de wijken uitgenodigd om zich gratis in te schrijven voor zo'n warmtefoto. Nu de actie is afgelopen hebben we twee warmtecamera's aan Energie-U beschikbaar gesteld om voor Utrechtse bewoners zo gewenst warmtefoto's te maken.
Relatie met andere instrumenten
De actie werd o.a. gekoppeld aan jouwhuisslimmer.nl en de collectieve inkoopactie. Inschrijving voor de foto vond plaats op Jouwhuisslimmer.nl.
Behaald en verwacht resultaat

2021	2022	2023 t/m Q3	2023	2024	2025
2.000	2.000	1.400	1.400	nvt	nvt
2.000	*2.000*		*PM*	*PM*	*PM (vorig uitvoeringsplan)*

Naam instrument
Energieambassadeurs
Onderdeel strategie energie besparen
Stadsbrede aanpak en (op termijn mogelijk) ook bij buurtgerichte aanpak. Ook bij specifieke situaties, zoals bij buurtinitiatieven, is deze in te zetten.
Omschrijving instrument

De gemeente werkt samen met Energie-U voor de inzet van energieambassadeurs. Zij helpen woningeigenaren met de verduurzaming van hun woning. Dat gebeurt door bijeenkomsten, webinars, workshops en andere informatieactiviteiten. Waar nodig kunnen ze zelfs op huisbezoek.
Beoogde werking/ intensivering
In Utrecht zijn zo'n 30 actieve ambassadeurs, met daaromheen een schil van 40 tot 70 oproepbare ambassadeurs. Het aantal contacten met bewoners loopt terug. De insteek is om de inzet van energieambassadeurs de komende jaren uit te breiden en te optimaliseren. Medio 2024 loopt de overeenkomst met Energie-U af, er zal derhalve begin 2024 een aanbesteding starten voor de inzet van energieambassadeurs in de komende jaren.
Relatie met andere instrumenten
De energieambassadeurs verwijzen naar de instrumenten van Energie-U, maar ook naar die van de gemeente. Tevens krijgt Energie-U vanuit de kanalen van jouwhuisslimmer een podium.
Behaald en verwacht resultaat
2021 2022 2023 t/m Q3 2023 2024 2025 1200 1.500 617 1.000 PM PM contacten *1.200 1.500 2.000 2.000 2.000 (vorig uitvoeringsplan)*

Advies

Naam instrument
Energieadvies aan huis, incl. trajectbegeleiding (individueel)
Onderdeel strategie energie besparen
Stadsbrede aanpak
Omschrijving instrument
Een woningeigenaar kan via de gemeente een energieadvies aan huis, zo gewenst aangevuld met trajectbegeleiding, aanvragen. Voor grondgebonden woningen, maar ook voor kleine VvE's (gesplitste woning) biedt de gemeente hier subsidie voor. Grotere VvE's kunnen voor een subsidiabel energieadvies terecht bij het Rijk en ook de gemeente experimenteert hiermee d.m.v. diverse pilots, zoals een pilot met de organisatie DVvE (Duurzame VvE, een consortium van partijen). Het gemeentelijk energieadvies aan huis kan ook gecombineerd worden met een energielabel. Ook voor monumenten zetten we het energieadvies aan huis in, ter vervanging van het dure DUMO-advies. En we zijn voornemens ook kleine particuliere verhuurders dit advies aan te bieden.
Beoogde werking/ intensivering
De gemeente heeft een vaste 'pool' van energieadviseurs op basis van prijs-kwaliteit geselecteerd. Als de bewoner, op basis van het advies, een of meerdere energiemaatregelen treft, wordt het advies voor een groot deel gesubsidieerd
Relatie met andere instrumenten
We bieden het advies los aan, maar koppelen het waar mogelijk ook aan natuurlijke momenten, zoals aan de verkoop (via makelaars) en voorafgaand aan collectieve inkoopacties.
Behaald en verwacht resultaat

2021	2022	2023 t/m Q3	2023	2024	2025	
574	833	696	850	1.000	1.000	gegeven adviezen, incl. Trajectbeg. en VvE's

(anders weergegeven in vorig uitvoeringsplan)

Acties

Naam instrument
Samen Verduurzamen (trajectbegeleiding collectief grondgebonden)
Onderdeel strategie energie besparen
Stadsbrede aanpak en bij specifieke situaties (buurtinitiatieven). (Op termijn) ook in te zetten bij de buurtgerichte aanpak.
Omschrijving instrument
De gemeente stimuleert via Samen Verduurzamen collectieve acties. Het betreft, anders dan bij de collectieve inkoopacties, meer maatwerkacties voor bewonersgroepen en buurtinitiatieven. Dergelijke collectieven kunnen van de subsidieregeling Samen Verduurzamen gebruik maken voor ondersteuning om samen aan de slag te gaan en in specifieke situaties een vergoeding voor kleine energiemaatregelen of isolatiemaatregelen krijgen. Tegelijkertijd benaderen we als gemeente ook zelf, proactief bewonersgroepen die voor een logisch moment staan om te verduurzamen. Denk bijv. aan buurtjes die met hun dak aan de gang moeten en in dat kader voor een natuurlijk moment staan. Of aan woningeigenaren die onderdeel vormen van gespikkeld bezit en waar de corporatie met verduurzaming van de omliggende woningen aan de slag gaat. Proactief koppelen we deze bewoners aan een trajectbegeleider die ze verder helpt te verduurzamen.
Beoogde werking/ intensivering
Via de subsidieregeling en de proactieve route bieden we sinds het najaar extra isolatiesubsidie, op basis van de SpUk/NIP regeling van het rijk. Daardoor verwachten we een stijging qua energiemaatregelen dmv Samen Verduurzamen. Tevens schalen we op met gespikkeld bezit en met het zoeken van bewoners die op een natuurlijk moment aan de slag gaan. Kortom een stijgende lijn qua aantallen wordt verwacht.
Relatie met andere instrumenten
Naast het individuele energieadvies aan huis en individuele trajectbegeleiding is dit instrument de collectieve variant.
Behaald en verwacht resultaat

2021	2022	2023 t/m Q3	2023	2024	2025	
160	79	235	300	500	1000	aantal deelnemers

(anders weergegeven in vorig uitvoeringsplan)

Elk collectief traject heeft z'n eigen fase in de klantreis: van informatie/advies t/m uitvoering

Naam instrument
Activeren diverse (clusters van) VvE's (trajectbegeleiding collectief, VvE's)
Onderdeel strategie energie besparen
Stadsbrede en buurtgerichte aanpak
Omschrijving instrument
Het betreft het begeleiden van diverse VvE's (o.a. kleine VvE's in specifieke buurtjes, kwetsbare VvE's en grote VvE's), waarbij ook externe middelen (NIP, USET, EFRO, VHVF) worden ingezet.
Beoogde werking/ intensivering
Op basis van de lessen die we uit deze acties leren, schalen we de acties verder op.
Relatie met andere instrumenten
De instrumenten op het gebied van informeren, adviseren en financiering voor VvE's worden bij deze acties ook ingezet.
Behaald en verwacht resultaat
Cijfers volgen bij volgende update, het betreft o.a.: - Begeleiding van 10 tot 35 grote VvE's, dmv inzet van de organisatie DVvE - Activeren kleine VvE's in Ondiep, Zuilen-noord en Watervogelbuurt - Activeren van meer dan 125 VvE's kwetsbare VvE's, waaronder 24 in Overvecht

Naam instrument
Collectieve inkoop acties
Onderdeel strategie energie besparen
Stadsbrede aanpak en bij buurtgerichte aanpak
Omschrijving instrument
Het betreft het uitnodigen van woningeigenaren om, samen met vele anderen, energiemaatregelen te treffen. Na zo'n uitnodiging volgt een webinar met uitleg. Voor de woningeigenaren die meedoen worden de energiemaatregelen collectief ingekocht. Zij worden ook begeleid in de uitvoering.
Beoogde werking/ intensivering
In 2021 zijn we een inkoopactie gestart met een pilot. In 2022 en 2023 hebben we stadsbreed meerdere acties uitgevoerd: voor- en najaarsacties, gratis spouwmuuracties voor de doelgroep energiearmoede en acties met isolatievouchers voor eigenaar-bewoners met een lage WOZ en slecht geïsoleerde woning. We richten ons bij de acties zo veel mogelijk op woningen met een hoog besparingspotentieel. Tevens bieden we maatregelen doelgroep-gerelateerd aan. Bijvoorbeeld geen hybride warmtepompen in geval van stadsverwarming en blok 1 wijken (die als eerste van het aardgas afgaan). In 2024 breiden we onze acties uit met pilots voor kleine VvE's, monumenten en mogelijk ook particuliere verhuur.

We werken tot op heden voor de acties samen met de organisaties Duurzaam Bouwloket en Winst uit je Woning. In het najaar van 2023 start een aanbesteding om de organisatie te selecteren die ons de komende jaren met de acties gaat faciliteren.

Relatie met andere instrumenten

Bij dit instrument wordt gebruik gemaakt van onze informatie-instrumenten: jouwhuisslimmer.nl, -bijeenkomsten, etc.

Behaald en verwacht resultaat

	2021	2022	2023	2024	2025	
Pilot isolatie	218					energiemaatregelen
Voorjaarsactie isolatie, pv		409				
Najaarsactie isolatie, pv en wp		828				
Gratis isolatie energiearmoede		264				
Voorjaarsactie isolatie, pv en wp			PM			
Najaarsactie NIP-vouchers			PM			
Najaarsactie isolatie, PV en wp			PM			
Gratis isolatie energiearmoede				PM		
Pilot particuliere verhuur				PM		
Pilot kleine VvE's				PM		
Pilot monumenten				PM		
Najaarsactie isolatie, pv en wp				PM		
Totaal	218	1.501	2.000	2.000	2.000	
	218	*1.000*	*1.500*	*2.000*	*2.000 (vorig uitvoeringsplan)*	

Naam instrument

Meldpunt voor huurders van particuliere verhuurders ivm enkel glas

Onderdeel strategie energie besparen

Stadsbrede aanpak en bij buurtgerichte aanpak

Omschrijving instrument

Bij veel particuliere verhuur woningen zit nog enkel glas. We benaderen daarom vanaf begin 2024 huurders proactief en bieden de helpende hand om zo gewenst isolerend glas bij hun verhuurder (juridisch) af te dwingen, mits de huurder bereid is daar meer huur voor te betalen. Huurders kunnen zich bij de bestaande loketten 'klacht doorgeven' en 'hulp bij problemen met huur' vanaf januari ook hiervoor melden. We organiseren dit i.s.m. het Utrechtse Huurteam en JMA (bekend van de energieboxen en energieadviezen).

Beoogde werking/ intensivering

We starten in januari 2024 met een pilot voor 25 trajecten. Op basis van evaluatie rollen we dit instrument dat breder uit.

Relatie met andere instrumenten

In onze informatieve kanalen, waaronder op Jouwhuisslimmer.nl zullen we hier aandacht aan besteden.
Behaald en verwacht resultaat

2021	2022	2023	2024	2025	
-	-	-	25	PM	trajecten met huurders die zich melden
-	-	-	10	PM	juridische trajecten

Naam instrument
Koelkast (witgoed-) regeling
Onderdeel strategie energie besparen
Stadsbrede aanpak
Omschrijving instrument
In februari van dit jaar is de gemeente Utrecht gestart met een witgoedregeling voor Utrechtse huishoudens met een U-pas. Het doel van de witgoedregeling is zoveel mogelijk huishoudens te voorzien van een energiezuinige koelkast.
Beoogde werking/ intensivering
Er start een vervolgactie eind van dit jaar/begin volgend jaar.
Relatie met andere instrumenten
Het betreft een van de instrumenten die we inzetten om de energiearmoede te bestrijden
Behaald en verwacht resultaat

2021	2022	2023 t/m Q3	2023	2024	2025
-	-	983	PM	PM	PM

Financiering

Naam instrument
Gemeentelijke duurzaamheidslening
Onderdeel strategie energie besparen
Stadsbrede aanpak, buurtgerichte aanpak en specifieke situaties
Omschrijving instrument
De gemeente biedt een laagrentende (1,6% rente) duurzaamheidslening aan voor woningeigenaren. De verstrekking van de duurzaamheidslening loopt via het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn).
Beoogde werking/ intensivering

De groeiende populariteit van deze lening heeft ervoor gezorgd dat het fonds al een aantal keren is bijgevuld. We ontwikkelen momenteel ism SVn ook een lening voor kleine VvE's: Stimuleringslening.
Relatie met andere instrumenten
Dit financieringsinstrument is aanvullend op de financiële regelingen voor grondgebonden woningen en VvE's van het Rijk. Het rijk biedt ook leningen aan, daarbij werkt ze samen met het Warmtefonds. Voor grondgebonden eigenaar-bewoners tot een verzamelinkomen van 60.000 euro biedt het Warmtefonds leningen tegen 0% rente aan.
Behaald en verwacht resultaat

2021	2022	2023 t/m Q3	2023	2024	2025	
100	290	339	400	400	400	verstrekte leningen grondgebonden
-	-	-	-	PM	PM	verstrekte leningen kleine VvE's
150	*200*		*250*	*250*	*250*	*(vorig uitvoeringsplan)*

Naam instrument
Subsidieregeling aanpak versneld energetisch verbeteren sociale huurwoningen gemeente Utrecht
Onderdeel strategie energie besparen
Stadsbrede aanpak
Omschrijving instrument
Met deze regeling kunnen woningbouwcorporaties subsidie aanvragen om versneld bij onderhoud of vooruitlopend op renovatie één of meer energiemaatregelen te nemen aan sociale huurwoningen met energielabel E, F en G, woningen met enkelglas of woningen zonder spouwmuurisolatie .
Beoogde werking/ intensivering
Volgens bij ons bekende gegevens zijn er circa 2900 sociale huurwoningen in Utrecht met een energielabel E, F of G (definitief energielabel). Het aantal is nog hoger als we niet-definitieve energielabels (of vervallen labels) meetellen (circa 9450 huurwoningen). Het is niet bekend hoeveel complexen of woningen enkel glas of geen spouwmuurisolatie hebben. Vaak hebben monumentale woningen enkelglas, als het sociale huurwoningen zijn, komen deze ook in aanmerking voor subsidie uit deze nadere regel. In voorgesprekken met corporaties over deze nadere regel hebben zij aangegeven op dit moment voor circa 500 sociale huurwoningen mogelijkheden te zien voor deze nadere regel.
Relatie met andere instrumenten
Dit instrument is een verlengstuk van het instrument 'prestatieafspraken' met de corporaties en het is een onderdeel van de projecten ter bestrijding van energiearmoede in Utrecht.
Verwacht resultaat

(2021)	2022	2023	2024	2025	
nvt	nvt	204	300	300	aantal woningen met maatregelen getroffen

Afspraken

Naam instrument
Prestatieafspraken met corporaties
Onderdeel strategie energie besparen
Stadsbrede aanpak
Omschrijving instrument
Jaarlijks maken we met de zeven in Utrecht actieve corporaties prestatieafspraken. Dat gaat over zaken als gemiddelde labelstand (en de ambitie daarop), bijdrage zon op dak, samenwerking met de Transitievisie Warmte, woningen van het kookgas af in Overvecht-Noord, aantal Energieboxen en hoe omgaan met gespikkeld bezit.
Beoogde werking/ intensivering
De individuele prestatieafspraken hebben een perspectief van 5 jaar maar gezien het jaarlijks terugkerende karakter ervan ligt de nadruk van de afspraken op het eerste jaar.
Relatie met andere instrumenten
In het verlengde van de prestatieafspraken kunnen de corporaties gebruik maken van een subsidieregeling ter bestrijding van de energiearmoede (zie 'subsidieregeling corporaties (energiearmoede))
Verwacht resultaat
De woningcorporaties hebben hun woningbezit momenteel op gemiddeld op label B of beter. Voor de prestatieafspraken hebben ze zich gecommitteerd aan de landelijke afspraken: geen woningen met EFG-labels meer in 2029, waarmee ze een enorme opwaardering van hun bezit boeken, maar ook een grote bijdrage leveren aan het bestrijden van energiearmoede. De presatieafspraken waarin dat is opgenomen zijn eind oktober jl. ondertekend.

5. Geldstromen

In aanvulling op onze programmabegroting hebben we bij Europa, het Rijk en de Provincie subsidies aangevraagd om onze aanpak te intensiveren.

	Voor	**2022**	**2023**	**En verder**
EFRO *(Europees)*	• Aanpak VvE's		€513.000 aangevraagd	
SpUk/NIP *(Rijks)*	• Aanpak grondgebonden koop (isolatievouchers bij collectieve inkoop en samen verduurzamen) • Aanpak VvE's (isolatievouchers en advies)	€1.400.000 ontvangen	€1.500.000 ontvangen €760.000 aanvullend aangevraagd	2024 opnieuw een aanvraag in te dienen.

SpUk/Energiearmoede *(Rijks)*	• Energieboxen/fixers • Versnellen isolatie bij corpo's • Versnellen isolatie bij particuliere verhuur	€2.600.000		€2.550.000 (2024) €2.200.000 (2025)
VHVF *(Rijks)*	• Aanpak VvE's (begeleiding en subsidie op maatregelen)	€9.000.000 aangevraagd		
Energiearmoede *(provinciaal)*	Isolatievouchers	€450.000	€450.000	
USET *(provinciaal)*	Advies en begeleiding	€180.000		

De uitvoering van het programma energie besparen gebouwde omgeving wordt bekostigd vanuit de structurele middelen in het programma Duurzaamheid (vanaf 2024: Klimaatvriendelijke Stad), onderdeel uitwerken van de energieambities. De jaarlijkse kosten voor de uitvoeringsplannen energie besparen wonen, deel 2 (€600.000) betreffen zowel personele als externe kosten die worden besteed aan de maatregelen die zijn opgenomen in de uitvoeringsplannen (o.a. bijeenkomsten Jouwhuisslimmer).

EFRO, VHVF en USET-middelen
Voor de VvE-aanpak maken we gebruik van subsidie vanuit Europa (EFRO: Europees fonds voor regionale ontwikkeling), het rijk (VHVF: Volkshuisvestingsfonds) en de provincie (USET: Uitvoeringsverordening Energietransitie provincie Utrecht). De middelen zijn aangevraagd nog niet toegekend.

SpUk/NIP middelen
We hebben subsidie aangevraagd en ontvangen op basis van de Specifieke Uitkering (SpUk) Lokale Aanpak Isolatie '23. Deze regeling komt voort uit het landelijke Nationaal isolatieprogramma (NIP).

De SpUk/NIP middelen zetten we in op onderstaande drie fronten, waarbij we isolatiemaatregelen helemaal of deels vergoeden. Daarmee kunnen we woningeigenaren die moeite hebben hun woning te verduurzamen een extra duw in de rug geven om hun slecht geïsoleerde woning beter te isoleren.

1. Vergoeding bij collectieve inkoopactie najaar
2. Vergoeding bij Samen Verduurzamen acties
3. Vergoeding en advies/begeleiding bij pilots met aanpak mini- en kleine VvE's

In 2024 en 2025 kunnen weer aanvragen voor SpUk-middelen worden gedaan. Afhankelijk van onze ervaringen met bovengenoemde drie actielijnen kunnen we dan verder opschalen. Ook wordt gedacht aan een extra actielijn voor de inzet van de middelen, namelijk isolatiesubsidie voor bepaalde straten/buurtjes waar vervolgens geëxperimenteerd kan worden met het verlagen van de temperatuur van stadsverwarming.

Energiearmoede middelen

Van de provincie en het rijk hebben we energiearmoede-middelen ontvangen. Deze zetten we in voor de energiearmoede-aanpak.